

та подальші наслідки впливу цих контактів на внутрішню організацію мовної системи певного варіанту.

### *Література*

*Брозович Д.* Славянские стандартные языки и сравнительный метод // Вопросы языкознания. – № 1, 1967. *Гак В.Г.* К диалектике семантических отношений в языке // Принципы и методы семантических исследований. – М., 1976. Варианты полинациональных литературных языков / Под ред. *Ю.А.Жлуктенко.* – Киев: Наукова думка, 1981. – С. 6-19. *Зацний Ю. А.* Розвиток словникового складу англійської мови в 80ті-90ті роки ХХ століття: дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук. – Запоріжжя, 1999. *Степанов Г.В.* Методы сравнительно-сопоставительного изучения современных романских языков. – М., 1966. *Швейцер А. Д.* Литературный английский язык в США и Англии. – М.: Высшая школа, 1971. – С. 19-21.

**КАЛІБЕРДА О.О.**  
(Запорізький нац. ун-т)

## **ГЕОГРАФІЧНІ ДАНІ ЯК СКЛАДОВА ЕНЦИКЛОПЕДИЧНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОЛЯ В ТЛУМАЧНИХ СЛОВНИКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

*This article deals with the peculiarities of place names presentation in a linguistic dictionary. It analyses the structure of semantic explication of place names and covers reasons of English philological lexicography encyclopedisation.*

**Key words:** *dictionary, encyclopedisation, place name, macrostructure, microstructure, semantic structure.*

Дослідження в галузі лексикографії є невід'ємною частиною сучасної лінгвістичної науки. І незважаючи на давню історію та великий досвід людства по укладанню словників, досі залишаються невирішеними питання, які потребують як теоретичного обґрунтування, так і практичного удосконалення.

Серед науковців не існує однозначної думки щодо оптимальної структури лексикографічного довідника, принципів відбору реєстрових слів, способів експлікації значення слова в словниковій статті, засобів, які використовуються укладачами словників для ілюстрації вживання лексичної одиниці в мові, а також розробки параметрів, що виступають основою для класифікації та оцінки якості словників.

Англомовна лексикографія ХХ – ХХІ століть розвивається в напрямку об'єднання лінгвістичної та енциклопедичної інформації в одному довіднику. Цей процес характеризується включенням в лінгвістичний словник лексичних одиниць, що позначають історичні та культурні реалії, інформацію енциклопедичної спрямованості. В англомовних країнах змінюється профіль

користувача словником, який орієнтується на тлумачно-енциклопедичну експлікацію вхідних одиниць. При цьому посилюється культурологічна та міждисциплінарна спрямованість англomовної лексикографії.

Традиційно вважається, що тлумачний словник повинен містити інформацію про лексичну одиницю тільки лінгвального характеру. Тобто описувати слово з позиції його існування в лексичній системі мови, що передбачає наступний набір лексикографічних параметрів: орфографічний, орфоепічний, параметр частиномовної приналежності, семантичний (словникова дефініція), синонімічний (розташування в системі синонімів), антонімічний (розташування в системі антонімів), ілюстративний (приклад вживання лексичної одиниці в реальному контексті), стилістичний (різного роду позначки, що характеризують слово з точки зору його вживаності у різних функціональних стилях мови), фразеологічний, етимологічний.

Але, як показує практика, в словниках сучасної англійської мови окрім лінгвальної характеристики лексичної одиниці, міститься екстралінгвальна інформація про явища та об'єкти, що репрезентуються певним словом. Екстралінгвальна інформація має енциклопедичну спрямованість та знаходить своє втілення як на рівні макро- так і на рівні мікроструктури словникового довідника. У зв'язку з цим ми можемо говорити про процес енциклопедизації тлумачних словників англійської мови.

Під терміном *«енциклопедизація»* ми розуміємо наявність в структурі тлумачного словника таких елементів, які традиційно вважаються невід'ємними компонентами енциклопедичного довідника, а саме, відбір реєстрових одиниць та включення енциклопедичної інформації у формулювання тлумачень та в ілюстративні приклади, внесення різних додаткових матеріалів енциклопедичного характеру.

Г. Бежуа відзначає, що більшість американських словників мають енциклопедичну макроструктуру, яка варіюється від реєстрації власних імен до енциклопедичних дефініцій [Béjoint 1994, с. 48-49]. Включення енциклопедичної інформації в тлумачні словники стало популярним і для британської лексикографічної індустрії. Наприклад, словники Longman Dictionary of English Language and Culture, Longman Dictionary of the English Language, Collins Concise English Dictionary та інші реєструють саму різноманітну енциклопедичну інформацію, починаючи від назв газет та журналів, організацій і компаній, магазинів та банків і завершуючи іменами біблейських персонажів, біографіями відомих персоналій.

Сутність феномену енциклопедизації полягає в тому, що до реєстру тлумачного словника відбираються лексичні одиниці, які притаманні енциклопедичним довідникам, а також в тому, що вхідні одиниці словника експлікуються за допомогою не тільки лінгвальної, а й екстралінгвальної (енциклопедичної) інформації. Саме цим обумовлена *актуальність* нашого дослідження. *Метою* нашого дослідження було виявити принципи експлікації топонімічної лексики в тлумачному словнику в залежності від таксономічного класу топоніма в кореляції з процесом енциклопедизації англійської

лінгвістичної лексикографії. *Об'єктом* дослідження послужили лінгвістичні словники англійської мови. *Предметом* дослідження стали словникові статті на лему «топонім», а саме, соціально-географічні топоніми представлені адміністративними хоронімами та ойконімами. *Новизна* даного дослідження полягає в тому, що виділяються елементи екстралінгвального (енциклопедичного) характеру на рівні макро- та мікроструктури англійського словникового довідника на матеріалі географічних назв.

Поряд з постійним процесом розвитку та покращення лексикографічних довідників вже відомих типів все більшу увагу учених привертає проблема створення принципово нових словників. Однією з плідних ідей в цьому напрямку являється ідея конвергенції, суміщення різнотипних словників [Морковкин 1970, с. 47]. В даній статті топонімічна лексика розглядається в рамках дихотомії «тлумачний словник – енциклопедичний словник». Обидва типи лексикографічних довідників в деякій мірі наближаються один до одного, що найбільш помітно в принципах розміщення матеріалу та способах побудови мов опису. Лексикографи намагаються комбінувати різні підходи до конструювання макроструктури та мікроструктури словників. Слід зазначити, що введення географічних назв до реєстру тлумачного словника являється загальноприйнятою нормою в сучасній англійській лексикографії.

Топонім, як один із видів власних імен, служить для виділення названого ним об'єкту з низки подібних, для його індивідуалізації та ідентифікації. Географічні об'єкти номінації дуже різноманітні за своєю природою і відбивають назви контентів, країн, океанів, морів, річок тощо. Географічні назви – це безцінне надбання кожного суспільства: вони обслуговують нас, допомагають освоювати навколишній світ, і в той же час являються пам'ятниками мови, історії, культури [Матвеев 1989, с. 75].

Вивченню топонімічної лексики присвячений ряд теоретичних робіт, в яких увага фокусується етимологічному аспекті топонімічної лексики та її природі [Агеева 1985, Алефиренко 1998, с. 165-168], на методиці опису топонімічних систем та лексикографічній розробці [Глинских 1989, с. 84-102; Дука 2004; Хохлова 2007, с. 72-75; Музя 2007], на розробці термінологічного апарату для опису топоніміки [Мурзаев 1974, с. 20-27], на підходах до класифікації цієї групи лексичних одиниць [Суперанская 1964, с. 59-119; Черняховская 1970, с. 55-65; Рубцова 1970, с. 4-8; Мацаева 1994; Музя 2002, с. 95-98]. Топоніми можуть бути систематизовані як частини лінгвістичної системи національної мови та як елементи екстарлінгвальної реальності, що співвідносяться з конкретними денотатами дійсності та відображають їх специфічні характеристики.

Наприклад, Р. Стюарт [Stewart 1954] виділяє топоніми в основі номінації яких знаходяться різні критерії: описові (характеристика об'єкту), посесивні (власне ім'я), випадкові (якась подія, що відбувалася на даній території), коммеморативні (використання вже існуючого топоніма для номінації іншої місцевості), подячні (прагнення дати високу оцінку об'єкту, що номінується), штучно утворені (топоніми, які утворені із елементів інших слів),

перемемщенні (топоніми, які мають у своїй структурі один спільний елемент), помилкові (утворені в результаті орфографічних помилок, плохого правопису або перекладу), імена утворені в результаті використання народної етимології в процесі асиміляції запозичених елементів під фонетичні та граматичні доміанти рідної мови. Ю.А. Карпенко класифікує топоніми з точки зору поширення та відомості та виділяє серед них глобальні, інтернаціональні (міжрегіональні), національні, контактні (відомі територіальним групам носіїв двох сусідніх мов) та локальні, які вживаються лише на території розповсюдження однієї мови [цит. за Музя 2007, с. 51].

Дистрибуція топонімічної лексики, як елементу екстралінгвальної дійсності, може бути здійснена за наступними категоріями: хороніми (назви великих областей, країн, площин); ойконіми/урбоніми (назви населених пунктів: міст, сіл); ороніми (назви гір, пагорбів, міжгірських улоговин, ущелин та інших орографічних об'єктів); спелеоніми (назви печер); гідроніми, серед яких розрізняють: пелагоніми (назви океанів, морів), лимноніми (назви озер), потамоніми (назви річок), гелоніми (назви боліт).

Для дослідження конкретних складових процесу енциклопедизації англomовної лексикографії ми звернулися до матеріалів авторитетного тлумачного словника англійської мови The Random House Dictionary of the English Language (RHDEL). Для дослідження були обрані словникові статті на відрізку літери S, як самої репрезентативної в англійській мові. Реєстр літери S у словнику RHDEL складає 13710 вхідних одиниць. Із них 2354 лексичні одиниці представлені лемами, що традиційно включаються до реєстру енциклопедичного довідника, або містять елементи енциклопедичної інформації в своїх дефініціях. У словнику RHDEL географічні назви охоплюють 34% від всіх вхідних одиниць з енциклопедичним компонентом.

Топоніми мають конкретну предметну співвіднесеність з певним денотатом у свідомості мовного колективу. Для їх семантизації в тлумачному словнику англійської мови використовується обмежений перелік лексикографічних параметрів, тому що завдяки своїм властивостям ця група лексичних одиниць не здатна входити в синонімічні або антонімічні відношення з іншими лексичними одиницями. Проведений аналіз дозволив виявити, що топоніми експлікуються за допомогою дефініцій, які містять мінімум енциклопедичної інформації та мають довідковий характер.

Кожний адміністративний хоронім у RHDEL характеризується за наступними лексикографічними параметрами: з позицій орфографії, складоподілу, орфоєпії, частини мови та семантики. Якщо порівняти будову мікроструктури тлумачного словника з мікроструктурою енциклопедичного довідника між однаковими реєстровими одиницями в залежності від їх таксономічної приналежності, то ми помітимо, що при конструюванні дефініцій тлумачний словник оперує мінімальним набором інформації енциклопедичного характеру. Змістовий аналіз семантичної будови досліджуваної лексики виявив, що для опису адміністративних хоронімів використовуються наступні структурні компоненти дефініції: [визначається ранг в географічній

класифікації об'єктів]<sup>1</sup>; [географічне розташування]<sup>2</sup>; [інформація історичного або культурологічного змісту]<sup>3</sup>; [демографічна інформація]<sup>4</sup>; [фізичні характеристики об'єкту]<sup>5</sup>; [назва столиці або адміністративного центру]<sup>6</sup>; [демографічна інформація, якщо назва столиці співпадає з назвою країни]<sup>7</sup>; [варіант назви]<sup>8</sup>; [форма прикметника]<sup>9</sup>. Наприклад:

**South' Korea'**, [a country]<sup>1</sup> [in E Asia:]<sup>2</sup> [formed 1948 after division of former country of Korea at 38° N.]<sup>3</sup> [28,647,176 (est. 1965);]<sup>4</sup> [36,600 sq. mi.]<sup>5</sup> [Cap.: Seoul.]<sup>6</sup> [Cf. **Korea**. Official name, **Republic of Korea**.]<sup>8</sup> [RHDEL]

### **Korea, South**

[Country,]<sup>1</sup> [occupying the **southern** half of the **Korean** peninsula, East Asia.]<sup>2</sup> [officially **Republic of Korea**]<sup>8</sup> It is located northwest of Japan ... of the peninsula. [Area: 38,402 sq mi (99,461 sq km).]<sup>5</sup> [Population (2002 est.): 47,640,000.]<sup>4</sup> [Capital: Seoul.]<sup>6</sup> The population is almost ... assisted by the prime minister. For early history, see **Korea**. [The Republic of **Korea** was established in 1948 in the **southern** portion of the **Korean** peninsula,]<sup>3</sup> which had been occupied by the U.S. ... there were also periods of tension between the countries. [Encyclopaedia Britannica, далі EB]

**South'ern Rhode'sia**, [a state]<sup>1</sup> [in S Africa:]<sup>2</sup> [formerly a British colony and part of the Federation of Rhodesia and Nyasaland; declared independence from Great Britain 1865.]<sup>3</sup> [4,010,000 (est. 1963);]<sup>4</sup> [150,391 sq. mi.]<sup>5</sup> [Cap: Salisbury.]<sup>6</sup> [Also called **Rhodesia**.]<sup>8</sup> – [South'ern Rhode'sian.]<sup>9</sup> [RHDEL]

### **Rhodesia**

[Region,]<sup>1</sup> [south-central Africa,]<sup>2</sup> now divided into Zimbabwe in the south and Zambia in the north.

Named after British colonial administrator Cecil Rhodes, it was ... divided into Northern and **Southern Rhodesia**; [**Southern Rhodesia** became a self-governing British colony (1923)]<sup>3</sup> and Northern **Rhodesia** a British protectorate (1924). [They joined with Nyasaland to become the Federation of **Rhodesia** and Nyasaland (1953–63).]<sup>3</sup> See also Malawi. [EB]

**Spain** (фонетична транскрипція), *n.* [a nominal kingdom]<sup>1</sup> [in SW Europe. Including the Balearic and Canary islands.]<sup>2</sup> [31,077,104 (est. 1963);]<sup>4</sup> [194,988 sq. mi.]<sup>5</sup> [Cap.: Madrid.]<sup>6</sup> [Spanish, **España**.]<sup>8</sup> [RHDEL]

### **Spain**

[Country,]<sup>1</sup> [southwestern Europe.]<sup>2</sup> [officially **Kingdom of Spain**]<sup>8</sup> One of Europe's largest countries, it is located on the Iberian Peninsula and also [includes the Balearic and Canary islands.]<sup>2</sup> [Area: 195,364 sq mi (505,990 sq km).]<sup>5</sup> [Population (2002 est.): 40,998,000.]<sup>4</sup> [Capital: Madrid.]<sup>6</sup> The people are predominantly Spanish, though there are populations ... as Basque separatists pressed their claims for independence and some continued a campaign of violence. [EB]

**San Ma·ri·no** (фонетична транскрипція; *It.* фонетична транскрипція), [a small republic]<sup>1</sup> [in E Italy:]<sup>2</sup> [the oldest independent country in Europe.]<sup>3</sup> [17,000 (est. 1964);]<sup>4</sup> [38 sq. mi.]<sup>5</sup> [Cap.: San Marino.]<sup>6</sup> [RHDEL]

### **San Marino**

[Country,]<sup>1</sup> [central Italian peninsula, southern Europe.]<sup>2</sup>

[officially **Republic of San Marino**]<sup>8</sup> It is located near the Adriatic Sea and is surrounded by Italy. [Area: 24 sq mi (62 sq km).]<sup>5</sup> [Population (2002 est.): 27,700.]<sup>4</sup> [Capital: **San Marino**.]<sup>6</sup> Most of the people are Italian. ... According to tradition, it was founded in the early 4th century AD ... and remained an [independent republic]<sup>3</sup> after the unification of Italy in 1861–70. It is one of the smallest republics in the world and may be [the oldest one in Europe.]<sup>3</sup> At the beginning ... [EB]

**Sumer** (фонетична транскрипція), *n.* [an ancient region]<sup>1</sup> [in southern Mesopotamia]<sup>2</sup> [which contained a number of independent cities and city-states of which the first were established possibly as early as 5000 B.C.: conquered by the Elamites and about 2000 B.C. by the Babylonians: a number of its cities, as Ur, Uruk, Kish, and Lagash, are major archeological sites in southern Iraq.]<sup>3</sup> [RHDEL]

### **Sumer**

[Region]<sup>1</sup> [of southern Mesopotamia]<sup>2</sup> and site of the earliest known civilization.

[It was first settled *c.* 4500–4000 BC]<sup>3</sup> by a non-Semitic people ... and established the world's first known cities. These polities ... [Kish, Erech, Ur, Nippur, and Lagash]<sup>3</sup> vied for ascendancy for centuries. [The area came under the control of dynasties from outside the region, beginning with Elam (*c.* 2530–2450 BC)]<sup>3</sup> and later Akkad, led by the Akkadian king ... the **Sumerians** as a distinct political entity disappeared, becoming [part of the Babylonia]<sup>3</sup> in the 18th century BC. The **Sumerian** legacy includes a number of ... written codes of law. [EB]

**Saar** (фонетична транскрипція), *n.* **1.** [Also called **Saar' Ba'sin, Saarland**.]<sup>8</sup> [a territory]<sup>1</sup> [in W West Germany, in the Saar River valley:]<sup>2</sup> [governed by the League of Nations 1919-35; returned to Germany 1935 as a result of a plebiscite; under French economic control following World War II until 1956.]<sup>3</sup> [1,102,000 (1963);]<sup>4</sup> [991 sq. mi.]<sup>5</sup> [RHDEL]

### **Saarland**

[State]<sup>1</sup> [(pop., 2002 est.: 1,066,470),]<sup>4</sup> [southwestern Germany.]<sup>2</sup>

[or Saargebiet]<sup>8</sup> [It has an area of 992 sq mi (2,569 sq km).]<sup>5</sup> The capital, Saarbrücken, [lies along the Saar River.]<sup>2</sup> The region was contested by France ... and developed rapidly as a coal-mining and industrial area, producing iron and steel. [French military forces occupied it after World War II, but it was restored to West Germany and became a state in 1957.]<sup>3</sup> [EB]

**Scotland** (фонетична транскрипція), *n.* **1.** [a division of the United Kingdom]<sup>1</sup> [in the N part of Great Britain.]<sup>2</sup> [5,178,490 (1961);]<sup>4</sup> [29,796 sq. mi.]<sup>5</sup> [Cap.: Edinburgh.]<sup>6</sup> [RHDEL]

### **Scotland**

[Northernmost]<sup>2</sup> [country of the United Kingdom.]<sup>1</sup>

[Area: 30,421 sq mi (78,789 sq km).]<sup>5</sup> [Population (2001): 5,062,011.]<sup>4</sup> [Capital: Edinburgh.]<sup>6</sup> The population is a blend of Celtic, Angle, and Norman ... Scottish Parliament first convened in 1999. [EB]

**Shropshire** (фонетична транскрипція), *n.* **1.** [Also called **Salop**.]<sup>8</sup> [a county]<sup>1</sup> [in W England.]<sup>2</sup> [297,313 (1961);]<sup>4</sup> [134 sq. mi.]<sup>5</sup> [Co. seat: Shrewsbury.]<sup>6</sup> [RHDEL]

### **Shropshire**

[Administrative [(pop., 2001: 283,240),]<sup>4</sup> geographic, and historic county,]<sup>1</sup> [western England.]<sup>2</sup> [EB]

It is divided by the River Severn; its [county seat is Shrewsbury.]<sup>6</sup> Remnants left by Neolithic, Bronze Age, and early Iron Age inhabitants ... the boroughs of Oswestry and Shrewsbury and Atcham. [EB]

**Swa·bi·a** (фонетична транскрипція), *n.* 1. [a medieval duchy]<sup>1</sup> [in SW Germany: it comprised the area presently included in Baden-Württemberg and Bavaria.]<sup>2</sup> [RHDEL]

### Swabia

[Duchy, medieval]<sup>1</sup> [Germany,]<sup>2</sup> and current administrative district.

*German Schwaben* The duchy of **Swabia** was nearly ... is coextensive with the eastern portion of the larger historic region of **Swabia** and has an area of 3,859 sq mi (9,994 sq km) and a population (2002 est.) of 1,767,193. [EB]

Ойконіми являються найчисельнішою групою серед соціально-географічних назв, що фіксуються у тлумачному словнику RHDEL по літері S й охоплюють 527 назв великих та малих міст, селищ, міст-портів, пригородів та районів крупних міст від всіх реєстрових лексичних одиниць на лему «топонім». Семантика ойконімів розкривається за допомогою наступних структурних компонентів дефініції: [визначається ранг в географічній класифікації об'єктів]<sup>1</sup>; [географічне розташування]<sup>2</sup>, [інформація історичного та культурологічного змісту]<sup>3</sup>, [демографічна інформація]<sup>4</sup>, [варіант назви]<sup>5</sup>. На основі дослідженого матеріалу ми також можемо стверджувати, що принципи відбору інформації для конструювання дефініції ойконіма у тлумачному словнику перехреснюються з екстралінгвальною (енциклопедичною) інформацією. Наприклад:

**San·tia·go del Es·te·ro** (фонетична транскрипція), [a city]<sup>1</sup> [in N Argentina.]<sup>2</sup> [103,115 (est.1965).]<sup>4</sup> [RHDEL]

**So·che** (фонетична транскрипція), *n.* [a city]<sup>1</sup> [in W Sinkiang, in W China, in a large oasis of the Tarim Basin.]<sup>2</sup> [80,000 (est. 1957).]<sup>4</sup> [Also called **Yarkand**.]<sup>5</sup> [RHDEL]

**St.-Ger·main-en-Laye** (фонетична транскрипція), *n.* [a city]<sup>1</sup> [in N France, near Paris:]<sup>2</sup> [royal chateau and forest; treaties 1570, 1632, 1679, 1919.]<sup>3</sup> [37,391 (1962).]<sup>4</sup> [Also called **St.-Germain**.]<sup>5</sup> [RHDEL]

**San Ste·fa·no** (фонетична транскрипція), [the former name of Yesilkoy,]<sup>5</sup> [a town]<sup>1</sup> [in Turkey, near Istanbul:]<sup>2</sup> [treaty between Russia and Turkey 1878.]<sup>3</sup> [RHDEL]

**Sal·a·man·ca** (фонетична транскрипція; *for 1 also Sp.* фонетична транскрипція), *n.* 1. [a city]<sup>1</sup> [in W Spain:]<sup>2</sup> [Wellington's defeat of the French, 1812.]<sup>3</sup> [93,130 (est. 963).]<sup>4</sup> 2. [a town]<sup>1</sup> [in W New York.]<sup>2</sup> [8480 (1960).]<sup>4</sup> [RHDEL]

### Salamanca

[City]<sup>1</sup> [(pop., 2001: 156,368),]<sup>4</sup> [western Spain.]<sup>2</sup>

*ancient Salmantica Helmantica* An important Iberian settlement, it was sacked by Hannibal in 217 BC. It later became a ... it was reconquered by Christians from 1087 to 1102. [It was occupied by the French in the Peninsular War (1808–14).]<sup>3</sup> It is a cultural centre ... and the University of Salamanca (founded 1218). [EB]

**Santia'go de Cu'ba** (фонетична транскрипція), [a seaport]<sup>1</sup> [in SE Cuba:]<sup>2</sup> [naval battle 1898.]<sup>3</sup> [219,800 (est. 1964).]<sup>4</sup> [RHDEL]

### **Santiago de Cuba**

[Seaport city]<sup>1</sup> [(pop., 1994 est.: 440,000),]<sup>4</sup> [eastern **Cuba**.]<sup>2</sup>

The second largest city in **Cuba**, it was founded in 1514 ... was the capital of **Cuba** until 1589. [It was a focal point of the Spanish-American War, and in 1898 the entire Spanish fleet was destroyed near its coast.]<sup>3</sup> In 1953 it was the scene of Fidel Castro's ... exports copper, iron, manganese, sugar, and fruit. [EB]

**Sie·na** (фонетична транскрипція; *It.* фонетична транскрипція), *n.* [a city]<sup>1</sup> [in Tuscany, in central Italy, S of Florence:]<sup>2</sup> [cathedral.]<sup>3</sup> [62,215 (1961).]<sup>4</sup> [RHDEL]

### **Siena**

[City]<sup>1</sup> [(pop., 2001: 54,366),]<sup>4</sup> [western Italy.]<sup>2</sup>

*ancient Saena Julia* It is located [south of Florence.]<sup>2</sup> Founded by the Etruscans, **Siena** later ... Modern **Siena** is a market town and tourist centre; [historic sites there include the Gothic-Romanesque cathedral,]<sup>3</sup> the University of **Siena** ... a horse race originating in medieval times, is still held. [EB]

**Strat·ford·on·A·von** (фонетична транскрипція), *n.* [a town]<sup>1</sup> [in SW Warwickshire, in central England, on the Avon River:]<sup>2</sup> [birthplace and burial place of Shakespeare.]<sup>3</sup> [16,847 (1961).]<sup>4</sup> [Also, **Strat'ford-up-on-A'von**.]<sup>5</sup> [RHDEL]

### **Stratford-upon-Avon**

[Town]<sup>1</sup> [(pop., 1995 est.: 28,000),]<sup>4</sup> [Warwickshire, England.]<sup>2</sup>

It is located [on the River Avon.]<sup>2</sup> The town's first royal charter ... a tourist centre because of its association with [William Shakespeare, who was born and died there;]<sup>3</sup> his grave is in the parish church ... Royal Shakespeare Theatre. [EB]

Отже одиниці топонімічної підсистеми лексичної системи англійської мови, як об'єкт лексикографічного опису у тлумачному словнику, параметризуються як елементи лінгвального та екстралінгвального поля. Аналіз статей тлумачного словника на лему «топонім» виявив, що для опису даної групи реєстрових слів характерне перехрещення лінгвістичної та енциклопедичної інформації в галузі дефініції. Конструювання семантичної структури топоніма у тлумачному словнику вимагає використання мінімального набору компонентів енциклопедичного характеру для чіткого та ясного опису значення. Енциклопедична дефініція акцентує увагу користувача на унікальних особливостях описуваного об'єкту в екстралінгвальній реальності.

### *Література*

*Агеева Р. А.* Происхождение имен рек и озер / Отв. ред. Э. М. Мурзаев. – М.: Наука, 1985. – 143 с. *Алефиренко Н.Ф.* О природе ономастической семантики // Ономастика Поволжья: Тезисы 8 междунар. конф. – Волгоград, 1998. – С.165-168. *Глинских Г.В.* К методике описания топонимических систем // Уральский лексикографический сборник: Сб. науч. тр./Урал. ун-т им. А. М. Горького и др. – Свердловск, 1989. – С.84-102. *Дука Л.И.* Методическое пособие «Принципы и лексикографическая практика разработки словаря коннотативных онимов». Часть 2. Топонимы. (В помощь студентам филологических факультетов). – Запорожье: ЗГУ, 2004. – 37 с. *Матвеев А.К.*



Современная топонимия и проблемы ее лексикографического описания // Уральский лексикографический сборник: Сб. науч. тр. / Урал. ун-т им. А. М. Горького и др. – Свердловск, 1989. – С.75-83. *Мацаева Р.У.* Структурно-функциональные особенности топонимов в современном английском языке: Дисс. ... канд. филол. наук: 10.02.04. – М., 1994. – 136 с. *Молчановский В.В.* Лингвострановедческий потенциал топонимической лексики русского языка и его учебно-лексикографическая интерпритация.: Дисс. ... канд. пед. наук: – М., 1984. – 201 с. *Морковкин В. В.* Идеографические словари. М., Изд. Моск. ун-та, 1970. – 71 с. *Музя Е.М.* Принципы классифицирования топонимов // Вісник запорізького державного університету. Збірник наукових статей. Філологічні науки. – Запоріжжя: ЗДУ, 2002. – № 1. – С. 95-98. *Музя Е.М.* Топонимическая лексика и методы ее описания в англоязычных словарях: Дисс. ... канд. филол. наук: 10.02.04. – Запорожье, 2007. – 262 с. *Мурзаев Э. М.* Очерки топонимики. – М., Мысль, 1974. – 382 с. *Рубцова З.В.* К вопросу о современной топонимической классификации // Топонимика: (Материалы Московского филиала географического общества СССР) – М., 1970. – С. 4-8. *Суперанская А.В.* Типы и структура географических названий // «Лингвистическая терминология и прикладная топономастика». / Отв. Редактор А.А. Реформатский. – М.: Наука, 1964. – С. 59-119. *Хохлова Н.В.* Лексикографическая разработка топонимов в двуязычных лингвострановедческих словарях // Современная лексикография: глобальные проблемы и национальные решения: Материалы VII Международной школы-семинара, Иваново, 12-14 сентября 2007 г. – Иваново: Иван. гос. ун-т, 2007. – С.72-75. *Черняховская Е.М.* История разработки топонимических классификаций // Развитие методов топонимических исследований: Сб. статей / Отв. ред. Е.М. Поспелов. – М.: Наука, 1970. – С. 55-65. *Béjoint H.* Tradition and innovation in modern English dictionaries. – Oxford: Clarendon press, 1994. – 276 p. *Encyclopaedia Britannica.* Ready Reference, 2006 CD-ROM. © Encyclopaedia Britannica, Inc. 1994-2005, Merriam-Webster, Inc. © Zero G Software, Inc.2005 © Sun Microsystems, Inc. 1994-2005. *Stewart G.R.* Names on the globe. 2<sup>nd</sup> ed. London: Oxford University press, 1954. – 376 p. *The Random House dictionary of the English language.* Ed. in chief: J. Stein, managing ed.: L. Urdang. N.Y. Random House, 1967. – 2059 p. The unabridged ed.

**КАЩИШИН Н.С.**

(Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка)

## **СТИЛЕТВІРНИЙ ТА ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНШОМОВНИХ НЕАСИМІЛЬОВАНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У АНГЛОМОВНОМУ ДИПЛОМАТИЧНОМУ ДИСКУРСІ**

*The paper is devoted to the problem of usage of non-assimilated loanwords in Anglophone diplomatic discourse. Particular attention is given to their potential in style creation. An attempt is made to determine historical events that caused the appearance of numerous loanings in the English language of diplomatic documents.*

**Key words:** *diplomatic discourse, non-assimilated loanword, standardized linguistic unit, cliché, term.*